

CHÙA LÀNG DỤC VI VỚI ĐẠI HỒNG CHUNG THỜI GIA LONG

Chùa làng Dục Vi tên chữ là Lương Đống tự hiện nằm bên ngoài đê quai ở phía Tây thôn Dục Vi, xã Hoài Thượng, huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh. Theo tài liệu văn bia dựng năm Chính Hòa thứ 17 (1698) hiện còn lưu giữ tại tòa Tam bảo cho biết chùa Lương Đống được xây dựng từ lâu đời, trải qua các triều đại phong kiến nhiều lần được trùng tu sửa chữa và mở rộng quy mô.

Tác giả: **Nguyễn Văn An - Bảo tàng tỉnh Bắc Ninh**

Chùa làng Dục Vi hiện nay có nhiều hạng mục công trình như gian Tam bảo, nhà Khách, nhà Tổ, nhà Mẫu, Tam quan... Tòa Tam bảo có bình đồ kiến trúc hình chữ Đinh gồm 5 gian Tiền đường, 3 gian Thượng điện, kết cấu vĩ kèo theo phong cách kiến trúc truyền thống, đa số các cấu kiện gỗ được gia công soi gờ thẳng, bào trơn đóng bén. Trong chùa còn lưu giữ nhiều tài liệu, hiện vật có giá trị như: 02 tấm bia đá hậu Phật thời Lê Trung Hưng dựng khắc vào các năm 1698, 1780; 30 pho tượng Phật sơn son thếp vàng, hương án, hoành phi, câu đối, nổi hương gồm sứ... đều được tạo tác mới thời gian gần đây.

Đặc biệt tại Tam quan chùa làng Dục Vi còn lưu giữ được một quả chuông đồng lớn (đại hồng chung) đúc dưới thời Nguyễn - 1819. Chuông màu nâu đỏ có kích thước khá lớn cao toàn bộ 115cm (riêng quai cao 29cm), đường kính miệng 66cm, chu vi thân 146cm. Quai chuông là một đôi bồ lao đấu lưng vào nhau 4 chân ôm lấy thân chuông, đuôi hướng lên phía trên đỡ quả hồ lô. Bồ lao có đầy đủ các bộ phận như: râu, tóc, sừng, vây, đao lửa, mũi to, miệng há rộng ngậm ngọc, thân và chân có vẩy. Vai chuông hơi vuông, thân phình, miệng loe rộng, gờ miệng giật cấp. Toàn thân chia làm 8 ô (4 trên, 4 dưới), ngăn cách giữa các ô là những đường chỉ nổi (gân chuông) gồm 5 đường ngang và 5 đường dọc, đường ở giữa to hơn hai đường bên cạnh. Xung quanh thân chuông (vị trí đường gân ngang) có 4 núm đánh đối xứng nhau hình tròn nổi cao, đường kính 15 cm, mỗi núm đính 37 hạt tròn (hạt lựu).

Chuông chùa Lương Đống đúc năm 1819.

Trên vai chuông khắc nổi 4 chữ Hán lớn trong khung hình lá đề cân (mỗi chữ 1 ô) nội dung: “Lương Đống tự chung” có nghĩa là: Chuông chùa Lương Đống. Ngoài ra toàn bộ 4 ô lớn phía trên và 2 ô nhỏ phía dưới thân chuông khắc kín bài minh chữ Hán, tất cả khoảng hơn 3200 chữ, kiểu chữ chân phương còn rất rõ nét. Nội dung bài minh ngoài việc ca ngợi cảnh đẹp ngôi chùa còn cho biết lý do đúc chuông và ghi khắc toàn bộ tên họ những người công đức tiền của dùng vào việc đúc chuông. Tổng số tiền thập phương tùy duyên công đức cộng lại được 450 quan tiền. Phần cuối ghi dòng lạc khoản: “Gia Long thập bát niên, tam nguyệt, thập nhị nhật” cho biết chuông được đúc vào ngày 12, tháng 3 năm Gia Long 18 (1819).

Quả đại hồng chung đúc vào năm 1819 ở chùa làng Dục Vi là cổ vật quan trọng đóng góp cho việc nghiên cứu, tìm hiểu về loại hình chuông đồng đúc vào đầu thời Nguyễn trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh - một trong những địa phương có mật độ phân bố chuông thời Nguyễn khá nhiều so với các tỉnh khác ở khu vực đồng bằng châu thổ sông Hồng. Quả chuông này phần nào minh chứng cho sự phát triển của Phật giáo đầu thế kỷ XIX, trong giai đoạn này nhiều ngôi chùa được thập phương công đức trùng tu, đúc chuông, tô tượng sau nạn binh đao kéo dài xảy ra vào cuối thời Lê Trung Hưng.

Tác giả: **Nguyễn Văn An - Bảo tàng tỉnh Bắc Ninh**